

สีสัน 'วันอนุรักษ์ควายไทย'

โชว์ควายงาม-ควายเงินล้าน

ความภูมิใจในวิถีคนท้องถิ่น

รายงาน

หลังจากคณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเห็นชอบกำหนดให้วันที่ 14 พฤษภาคมของทุกปีเป็น "วันอนุรักษ์ควายไทย" เนื่องจากเป็นวันที่ "ในหลวงรัชกาลที่ 9" ได้มีพระราชดำริถึงหลักการดำเนินโครงการธนาคารโคควายไทยเป็นครั้งแรกในประเทศไทยนั้น ทุกๆ ปีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายพื้นที่หลายจังหวัด ต่างจัดกิจกรรมงานอนุรักษ์ขึ้น เพื่ออนุรักษ์พัฒนากระบือ หรือควายไทย กิจกรรมที่ขาดไม่ได้ภายในงาน คือ การประกวดควายที่มีลักษณะดี สวยงาม เป็นโอกาสดีที่เกษตรกร และเจ้าของควายได้นำเจ้าหุ่ยที่เลี้ยงดูมา ออกมาโชว์ตัวชิงเงินรางวัลกันอย่างคึกคัก

ที่ จ.พิษณุโลก สมาคมอนุรักษ์และพัฒนาควายไทย ร่วมกับปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดงานมหกรรมควายยักษ์ เมืองสองแคว

ครั้งที่ 4 และระลึกวันอนุรักษ์ควายไทย ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จ.พิษณุโลก เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาควายไทยจังหวัดพิษณุโลก กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาเห็นความสำคัญกับการผลิตควายคุณภาพ ทั้งการจัดการเลี้ยงดู การคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์กระบือ ตลอดจนเพื่อสร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มของกระบือ หรือควายไทย ในงานมีนิทรรศการควายไทย, พิธีสูขวัญควาย, โชว์ควายเผือกและควายแคระแสนรู้, การประกวดควายงามจากทั่วประเทศ ซึ่งทั้งหมด 12 รุ่น โดยเฉพาะประชาชนจำนวนมากต่างตื่นตาตื่นใจ "เจ้าแก้วเจริญ" ควายไทยที่หล่อที่สุดในประเทศไทย มีน้ำหนัก 1,300 กิโลกรัม อายุเพียง 5 ปี เจ้าของคือ นายสมบัติ ทำละเอียด อดีตนายกสมาคมอนุรักษ์และพัฒนาควายไทย (สคท.) ซึ่งเป็นควายแชมป์พระราชทานเมื่อปีที่ผ่านมา โดยนายสมบัตินำเจ้าแก้วเจริญมาโชว์ตัวในงาน เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสชื่นชมกระบือไทยแท้หล่อ นายสมบัติดังกล่าวว่า ปัจจุบันมีเกษตรกรรุ่นใหม่หันมาเลี้ยงควายไทยที่มีน้ำหนักมากกว่า 1 ตัน หรือ

1,000 กิโลกรัมกันมากขึ้น เนื่องจากมีความสวยงามมากกว่าควายต่างประเทศ ที่สำคัญสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรที่เลี้ยง แต่ละตัวมีราคาหลายแสนบาท ที่ผ่านมัตลอดระยะเวลากว่า 10 ปี ควายไทยมีการพัฒนาสายพันธุ์อย่างมาก จนสามารถพัฒนาเป็นควายที่มีน้ำหนักเป็น 1,000 กิโลกรัม โดยเฉพาะฟาร์มกระบือของตน มีควายยักษ์ที่มีน้ำหนักมากกว่า 1,000 กิโลกรัมกว่า 120 ตัวแล้ว

“ล่าสุด เจ้าแก้วเจริญ มีคนเสนอซื้อในราคา 20 ล้านบาท แต่ผมยังไม่ขาย เนื่องจากต้องการต่อยอดพัฒนาสายพันธุ์ควายไทยให้มากกว่านี้ หากใครสนใจต้องการซื้อน้ำเชื้อเจ้าแก้วเจริญ ก็ยินดี โดยขายให้ราคาโดสละ 500 บาทเท่านั้น” นายสมบัตติกกล่าว

นอกจากนี้ นางดวงพร แสเผือก เจ้าของฟาร์มชยันนาพัฒนาควายไทย นำเจ้า “จันทร์สง่า” กระบือเพศผู้ อายุ 5 ปี ที่มีน้ำหนัก 1,167 กิโลกรัม มาร่วมประกวดภายในงานครั้งนี้ โดยเจ้าของฟาร์มชยันนาบอกว่า อยากให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปได้อนุรักษ์ควายไทยแท้ไว้กับประเทศไทย เนื่องจากควายไทยจริงๆ แล้วเลี้ยง

ง่าย และเลี้ยงแบบเปิดกินหญ้าทั่วไปจะทำให้แข็งแรง อายุยืนยาวกว่า ซึ่งตนซื้อเจ้าจันทร์สง่ามาตั้งแต่เล็ก เลี้ยงมาจนโต มีน้ำหนักตัวเป็นตัน ส่งเข้าประกวดหลายเวที ได้แชมป์มาหลายสนาม กระทั่งมีคนติดต่อขอซื้อโดยเสนอให้ราคาแล้ว 1.5 ล้านบาท

ส่วนพื้นที่ภาคอีสาน ที่ จ.มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส) ได้จัดกิจกรรม “วันอนุรักษ์ควายไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2562” ที่บริเวณสวนหย่อมด้านหลัง MSU OUTLET มมส โดย รศ.ดร. ประยุกต์ ศรีวิไล ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี มมส

เป็นประธานพิธีเปิดโครงการขึ้น เพื่อกระตุ้นเกษตรกรเลี้ยงและพัฒนาการเลี้ยงควายไทยอย่างยั่งยืน ในงานมีจัดกิจกรรมบายศรีสู่ขวัญควาย, แสดงควายแสนรู้ โชว์พ้อพันธุ์-แม่พันธุ์ควายไทย, นิทรรศการควายไทย, ตรวจสุขภาพควายไทย, ประกวดภาพวาดควายไทย, ประกวดร้อยกรอง และประกวดควายสวยงาม 10 รุ่น, การแสดงศิลปวัฒนธรรมอีสาน โดยวิทยาลัยดุริยางคศิลป์และคณะศิลปกรรมศาสตร์

นายพงษ์ศักดิ์ แก้ววังชัย ประธานเครือข่ายคน

รักควายภาคอีสาน กล่าวว่า ทุกภาคส่วนร่วมกันจัดโครงการในวันนี้ขึ้น เพื่อสร้างความตระหนักรู้และให้ความสำคัญในการส่งเสริมและอนุรักษ์การเลี้ยงควายไทย เนื่องจากปัจจุบันจำนวนควายไทยและผู้เลี้ยงควายไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ควายไทยนับเป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความสำคัญต่อระบบการผลิตของเกษตรกรรายย่อยในชนบทเป็นอย่างมาก ในอดีตที่ผ่านมาควายเป็นทั้งแรงงานในการทำไร่ ทำนา เกษตรกรใช้มูลของควายเป็นปุ๋ยใส่พืชผลทางการเกษตร และสามารถนำจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

นอกจากยังพบว่าควายเป็นสัตว์เลี้ยงที่สามารถเปลี่ยนพืชที่มีคุณภาพต่ำตามไร่นาให้เป็นเนื้อที่มีคุณภาพได้ดีกว่าโค ปัจจุบันจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงควายไทยลดลง หันไปเลี้ยงสัตว์พันธุ์ต่างประเทศ ส่วนที่ยังเลี้ยงควายไทยอยู่ก็เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน ไม่มีการพัฒนาระบบการเลี้ยงระบบการผลิตในเชิงธุรกิจ

“ปัจจุบัน ควายไทยมีปริมาณลดลงมากจากปี 2548 ที่มีจำนวนมากถึง 1.6 ล้านตัว แต่ปัจจุบันเหลือราว 80,000 ตัว อาจจะเนื่องมาจากประชาชนมีความต้องการบริโภคเนื้อโคมากกว่า การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำนา ใช้เครื่องจักร

กลแทนการใช้แรงงานควาย เกษตรกรที่เลี้ยงควายไทยส่วนใหญ่ไม่ได้เลี้ยงเป็นอาชีพหลัก จึงให้ความสนใจในการเลี้ยงดูน้อย

ขาดการปรับปรุงพันธุ์ที่ดี ขาดการควบคุมป้องกันกำจัดโรคที่ถูกต้อง ทำให้ผลผลิตต่ำลง สาเหตุทำให้จำนวนควายไทยทยอยลดลงจำนวนมาก” นายพงษ์ศักดิ์กล่าว

ด้าน รศ.ดร.ประยุทธ์ ศรีวิไล กล่าวว่า มมส จัดกิจกรรมครั้งนี้โดยหวังเป็นการสร้างจิตสำนึกให้คนไทยทุกภาคส่วนตระหนักถึงมูลค่าและคุณค่าของควาย

ไทยที่ต้องช่วยกันอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน อีกทั้งสร้างความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตคนกับควายไทย เหมือนในอดีตและภูมิปัญญาของท้องถิ่น ก่อให้เกิดการสร้างและพัฒนาากลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงควายไทยให้มีความเข้มแข็ง อนุรักษ์และพัฒนาควายไทยให้มีจำนวนมากขึ้นและคงอยู่คู่คนไทยตลอดไป

กรรณิการ์ สิงหะ สุคนธ์ทิพย์ กำธรเจริญ